

דף קכ.

עין משפט א.

הרמב"ם הל' מעילה פ"ג ה"א

קְדָשֵׁי מִזְבֵּחַ שְׁמֵתוֹ יֵצְאוּ מִיַּד מְעִילָה דְּבַר תּוֹרָה. אָבֵל מוֹעֲלִין בָּהֶן מִדְּבָרֵי סוּפְרִים. וְכֵן אִם נִפְסְלוּ בְּדְבָרִים

ק. כסף משנה: קדשי מזבח שמתו וכו'. מימרא דר"י בפ"ג דמעילה (י"ב) ובריש מעילה שם. ואיכא למידק אמאי נקט רבינו קדשי מזבח הא ר"י קדשים סתם נקט. וי"ל דלרבנותא נקט קדשי מזבח וכ"ש קדשי בדק הבית ועוד משום דבהאי פירקא עסיק בדיני קדשי מזבח מש"ה פתח בהו. ומ"ש וכן אם נפסלו בדברים שיפסלו בהם הקרבנות מועלים בהם מד"ס בד"א בשלא היה להן שעת היתר לאכילה כהנים וכו' כיצד קדשי קדשים שנפסלו קודם שיגיע הדם למזבח כהלכתן כגון ששחטן בדרום אע"פ שקיבל בצפון וכו' עד שהרי לא היה להם שעת היתר. משנה בריש מעילה קדשי קדשים ששחטן בדרום מועלים בהם שחטן בדרום וקיבל דמן בצפון וקיבל דמן בדרום שחט ביום וזרק כלילה שחט כלילה וזרק ביום או ששחטן חוץ לזמנן וחוץ למקומן מועלים בהם כלל אמר ר' יהושע כל שהיה לה שעת היתר לכהנים אין מועלים בה וכל שלא היה לה שעת היתר לכהנים מועלים בה אי זו היא שהיה לה שעת היתר לכהנים שלנה ושנטמאת ושיצאת ואי זו היא שלא היה לה שעת היתר לכהנים שנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה ושקיבלו פסולים וזרקו את דמה. ומ"ש רבינו או שזרקוהו פסולים אע"פ שקיבלוהו כשרים. שם נחלקו חזקיה ור"י אי סגי בנראה לזריקה דהיתר זריקה שנינו או בעי שעת היתר אכילה דחזקיה סבר היתר זריקה סגי הילכך כל שנתקבל הדם שלא בהכשר סגי להוציא מידי מעילה ור"י סבר דלא אלא שיזרק בהכשר ויותר באכילה ופסק רבינו כר"י מפני ששם הביאו כמה ראיות לדבריו ואע"ג דשנינהו חזקיה שינויי דחיקי נינהו ועוד דסוגיא דפי"ב דמנחות כר"י רהטא. ובגמ' אתמר עלו מהו שירדו רבה אמר אם עלו ירדו רב יוסף אמר אם עלו לא ירדו אליבא דר' יהודה לא תיבעי לך דכ"ע לא פליגי דאם עלו ירדו כי פליגי אליבא דר"ש וכו' תנן קדשי קדשים ששחטן בדרום מועלין בהם בשלמא לרב יוסף ניחא אלא לרבה קשיא מאי מועלים בהם מדרבנן ואע"ג דהא דאוקימנא מתני' דקתני מועלין בהם מדרבנן אליבא דרבה הוא משמע דלרב יוסף מועלין בהם מדאורייתא ובמסקנא בגמרא אסיקנא לרבה בתיובתא והוי משמע לכאורה דכיון דהלכה כרב יוסף ולדידיה מועלין דקתני מתני' הוי דאורייתא הכי נקטינן כי דייקנין בה נקטינן דמועלים בהם דקתני מתני' היינו מדרבנן משום דהא דאוקימנא מתני' דמועלין בהם היינו מדרבנן לרבה אבל לרב יוסף הוי מדאורייתא היינו אליבא דר"ש אבל לר' יהודה הא אמרינן דכ"ע לא פליגי דאם עלו ירדו וא"כ אין מועלין בהם מדאורייתא וכיון דקי"ל הלכה כר' יהודה לגבי ר"ש כל שלא היה לה שעת היתר לכהנים אין מועלין בה אלא מד"ס. ומ"ש או שיצא הבשר והדם כולו. נ"ל שט"ס יש כאן וצריך להגיה או שיצא הדם והבשר כולו דגרסינן בפ"ק דמעילה (דף ו' וז') אמר ר' יוחנן כי אמר ר"ע זריקה

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

שִׁיפְסֹלוּ בְּהֵן הַקָּרְבָּנוֹת שְׂכָבָר בְּאַרְנוּם מוֹעֲלִין בְּהֵן
מִדְּבָרֵי סוּפְרִים. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּשָׁלָא הִיָּה לְהֵן
שְׁעַת הֵתֵר לְאַכִּילַת כֹּהֲנִים. אָבֵל אִם הִיָּה לְקֹדְשֵׁי קֹדְשִׁים
הַנְּאֻכָּלִים שְׁעַת הֵתֵר וְאַחַר כֶּן נִפְסְלוּ וְנִאֶסְרוּ בְּאַכִּילָה
הוֹאִיל וְהֵתֵרוּ שְׁעָה אַחַת אֵין מוֹעֲלִין בְּאוֹתוֹ דְּבַר שְׁהִיָּה
רְאוּי לְאַכִּילָה כְּמוֹ שְׂבֵאֲרָנוּ. כִּי־צַד. קֹדְשֵׁי קֹדְשִׁים שְׁנִפְסְלוּ
קֹדֶם שְׁיִגִיעַ הַדָּם לְמִזְבֵּחַ כִּהְלַכְתָּן כְּגוֹן שְׁשַׁחֲטָן בְּדָרוֹם
אֶף עַל פִּי שְׁקֵבֵל בְּצָפוֹן אוֹ שְׁשַׁחֲטָן בְּצָפוֹן וְקֵבֵל בְּדָרוֹם.
אוֹ שְׁשַׁחֲטָן בִּיּוֹם וְזָרַק בְּלִילָה אוֹ שְׁשַׁחֲטָן בְּלִילָה וְזָרַק
בִּיּוֹם. אוֹ שְׁעִשְׂאָן בְּמַחְשֶׁבֶת הַזֵּמֶן אוֹ בְּמַחְשֶׁבֶת הַמָּקוֹם.
אוֹ שְׁקֵבֵלוּ הַפְּסוּלִין אֶת דָּמָן אֶף עַל פִּי שְׁזָרְקוּהוּ כְּשָׂרִים.
אוֹ שְׁזָרְקוּהוּ פְּסוּלִין אֶף עַל פִּי שְׁקֵבֵלוּהוּ כְּשָׂרִים. אוֹ
שְׁיִצָּא הַדָּם וְהַבֶּשֶׂר כָּלוּ קֹדֶם זְרִיקַת הַדָּם. אוֹ שְׁלָן הַדָּם.
בְּכָל אֵלוֹ מוֹעֲלִין בְּכֻלָּן לְעוֹלָם שְׁהָרִי לֹא הִיָּה לְהֵן שְׁעַת
הֵתֵר. אָבֵל אִם הִגִיעַ הַדָּם לְמִזְבֵּחַ כְּמִצְוַתוֹ וְאַחַר כֶּן לָן
הַבֶּשֶׂר אוֹ הָאֵימורִין. אוֹ שְׁנִטְמָא הַבֶּשֶׂר אוֹ הָאֵימורִין. אוֹ
שְׁיִצָּא הַבֶּשֶׂר אוֹ הָאֵימורִין לַחוּץ. אוֹ שְׁיִצָּא מִקְצַת הַבֶּשֶׂר

מועלת ליוצא שיצא מקצתו אבל יצא כולו לא, ופירש"י שיצא מקצת הבשר ולא יצא כולו
דמיגו דמהניא זריקה למקצת שבפנים מהני נמי לההוא מקצת שיצא אבל יצא כולו לא וכו'
דכמו דליתיה לבשר דמי אמר רב פפא לא אמר ר"ע זריקה מועלת ליוצא אלא שיצא בשר
אבל יצא דם אין זריקה מועלת ליוצא ותניא כוותיה משמע בהדיא דדם אפי' יצא מקצתו
אין זריקה מועלת דהא בשר אין זריקה מועלת בו אלא ביצא מקצתו ובההוא גוונא אמר
דבדם אין זריקה מועלת. ומ"ש או שיצא מקצת הבשר קודם זריקת דמים וכו' שהרי היה לו
שעת היתר לאכילה. כלומר ואח"כ זרק הדם וכמ"ש לעיל בסמוך דזריקה מועלת כשיצא
מקצת הבשר:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

קָדָם זְרִיקַת דָּמִים. בְּכָל אֵלוֹ וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן אֵין מוֹעֲלִין
בְּשָׂאָר בְּשָׂרָן שֶׁהָרִי הָיָה לוֹ שְׂעַת הַתֵּר לְאֹכִילָה כְּמוֹ
שֶׁבְּאַרְנוֹ:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"ג ח"ז

אֲבָל קָדָשִׁים שֶׁלָּנוּ אוֹ שֶׁלָּן הֵדָם אוֹ הַבֶּשֶׂר אוֹ הָאֵימּוּרִים.
וְזָבַח שֶׁיִּצָּא חוּץ לְעֶזְרָה. אוֹ שֶׁנִּטְמָא אוֹ נִפְסַל בְּמַחְשֶׁבֶת
הַזְּמַן אוֹ בְּמַחְשֶׁבֶת מְקוֹם אוֹ בְּמַחְשֶׁבֶת שְׁנוּי. אוֹ שֶׁקָּבְלוּ
הַטְּמְאִים וְזָרְקוּ אֶת דָּמוֹ הוֹאִיל וְרֵאוּיִין בְּעֶבֹדֶת קָרְבָן
הֵבֵא בְּטִמְאָה. וְשִׁנְתָן דָּמוֹ חוּץ לְמְקוֹמוֹ אוֹ קָדָשִׁי קָדָשִׁים
שֶׁנִּשְׁחָטוּ בְּדָרוֹם י אוֹ שֶׁנִּתְקַבַּל דָּמָם בְּדָרוֹם. אַף עַל פִּי
שֶׁכָּל אֵלוֹ פְּסוּלִים אִם עָלוּ לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ לֹא יֵרְדוּ:

ר. כסף משנה: ומ"ש או קדשי קדשים שנשחטו בדרום או שנתקבל דמן בדרום אע"פ שכל
אלו פסולים אם עלו [לראש המזבח] לא ירדו. יש לתמוה דבריש מעילה (דף ב') גבי קדשי
קדשים ששחטן בדרום וקיבל דמן בצפון וקיבל דמן בדרום איבעיא להו עלו מהו
שירדו רבה אמר אם עלו ירדו רב יוסף אמר אם עלו לא ירדו אליבא דר' יהודה לא תיבעי
לך דכ"ע לא פליגי שאם עלו ירדו כי פליגי אליבא דר"ש ואע"ג דאיתותב רבא דאמר אם
עלו ירדו היינו משום דאמר הכי לר"ש אבל לר' יהודה לכ"ע ירדו. ורבינו שפסק בסמוך
כר' יהודה ה"ל לפסוק כאן שאם עלו ירדו ושמא נוסחא אחרת היתה לרבינו בזה. והר"י
קורקוס ז"ל נדחק מאד ליישב זה ולא כתבתיו שלא להאריך:

דף קכ :

עין משפט א. הרמב"ם הל' איפורי מזבח פי"ג ה"א

אין המומין פוסלין בעוף ש וכן אַחַד הזָכָר וְאֶחָד הַנְּקֵבָה
 בְּעוֹף שְׁלֹא נֶאֱמַר 'תָּמִים זָכָר' אֲלֵא בְּבַהֲמָה בְּלֶבֶד. בַּמָּה
 דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּמוּמִין קִטְנִים. אֲבָל עוֹף שִׁיבֵשׁ גִּפוֹ אוֹ
 נִסְמִית עֵינוֹ אוֹ נִקְטְעָה רַגְלוֹ אֲסוּר לְגַבֵּי הַמִּזְבֵּחַ שְׁאִין
 מְקַרְבִּין חֲסֵר כָּלָל. וְכֵן אִם נוֹלַד בּוֹ אַחַת מִן הַטְּרֵפוֹת
 שְׁאוּסְרִין אוֹתָהּ בְּאַכִּילָהּ הֵרִי זֶה נִפְסָל לְקַרְבָּן :

עין משפט ב. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פי"ח ה"ז

אין חיבין פרת אלא על אכילת דברים שהתרו בין לאדם
 בין למזבח. אבל אם אכל מן המתיר עצמו אינו חיב
 פרת אלא לוקה פאוכל פסולי המקדשין שאין בהם
 פגול. פיצד. מנחה שנתפגלה. האוכל פזית משיריה
 במזיד חיב פרת. אבל אם אכל מן הקמץ שלה או מן
 הלבונה אינו חיב פרת. לפי שהן הן המתירים את
 השירים לאדם. וכן זבח שנתפגל. האוכל פזית מבשרו

ש. כסף משנה: אין המומין פוסלין בעוף וכו'. בריש פרק ב' דתמורה (דף י"ד) ופ"ג
 דמנחות (דף כ"ה) תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות. ומ"ש בד"א
 במומים קטנים אבל עוף שיבש גפו או נקטעה ידו או נסמית עינו או נקטעה רגלו אסור לגבי
 המזבח וכו'. משנה בפרק חטאת העוף (דף ס"ח) ובת"כ תמים זכר בבקר תמות וזכרות
 בבהמה ואין תמות וזכרות בעוף יכול שיבש גפו ושנסמית עינו ושנקטעה רגלו תלמוד לומר
 מן העוף ולא כל העוף. ומ"ש וכן אם נולד בו אחת מהטריפות וכו'. נתבאר בפרק שקודם זה
 דטעמא משום הקריבהו נא לפחתך והוא טעמא שייך גם בעוף:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

או מאימוריו או מבשר העולה חייב פרת. אבל אם אכל כזית מן הדם אינו חייב עליו משום פגול. שהדם מתיר את האימורין לקרב למזבח והאימורין מתירין את הבשר לאדם. ודם העולה מתיר בשירה למזבח. ודם חטאת העוף מתיר בשירה לפהגים. ודם עולת העוף מתיר בשירה למזבח. ודם חטאות הנשרפות מתיר אימוריהם למזבח. לפיכך חייבין על אימוריהן משום פגול. הקמץ והלבונה מתירין השירים לפהגים. שני כבשי עצרת מתירין שתי הלחם לפהגים. וכן שני בזיכי לבונה מתירין לחם הפנים לפהגים. אבל דברים שאין להם מתירין כגון בשר חטאות הנשרפות ומנחות הנשרפות אינן מתפגלין לעולם:

עין משפט ג. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"ז ה"א

כל הפסולין לעבודה שמלקו מליקתן פסולה ת. ואף על פי שאותו העוף פסול אינו כנבלת העוף הטהור לטמאה. וכן אם מלק בליילה או ששחט חלין בפנים וקדשים בחוץ. אינה כנבלה:

ת. כסף משנה: כל הפסולים לעבודה שמלקו מליקתן פסולה וכו'. משנה בפ' חטאת העוף (זבחים דף ס"ח) כל הפסולים שמלקו מליקתן פסולה ואינם מטמאות בבית הבליעה. ומ"ש וכן אם מלק בלילה וכו' עד אלא דבר שהוא כשר למזבח. שם במשנה: